

Mikrofinanse i kobiety

Czym są mikrofinanse?

Świadczeniem usług mikrofinansowanych zajmują się wyspecjalizowane instytucje, które prowadzą działalność w ramach dwóch sektorów: bankowego (banki spółdzielcze, komercyjne, mikrofinansowe lub oszczędnościowe) i pozabankowego (spółdzielnie finansowe, organizacje typu non-profit, organizacje pozarządowe).

Na świecie miliardy ludzi żyją bez dostępu do podstawowych usług finansowych. Bez dostępu do kredytu, rachunków oszczędnościowych, bez możliwości dokonania przelewu i ubezpieczenia się, osiągnięcie stabilności finansowej staje się niemożliwe. A jest ona potrzebna by móc planować przyszłość. Lepszą przyszłość. Tradycyjne banki nie widzą interesu w udzielaniu pożyczek klientom o niestabilnym źródle dochodu, którzy nie posiadają żadnego zastawu. Boją się ryzyka – niespłacenia kredytu. Mikrokredyty nie opłacają się zwykłym bankom także dlatego, że nie można na nich zarobić tyle co na dużych kredytach. Oprocentowanie mikropożyczek jest z zasady bardzo niskie gdyż celem mikrokredytów jest wsparcie osób które chcą rozwinąć swój biznes, a nie zysk pożyczkodawcy. W odpowiedzi na tę niszę, ponad 40 lat temu w Bangladeszu Muhammad Yunus zaczął udzielać pierwszych mikropożyczek. Na bazie jego aktywności powstał Grameen Bank – bank wiejski dla ubogich.

Mikrofinanse oferują podstawowe usługi finansowe – pożyczki, lokaty oszczędnościowe czy ubezpieczenia – osobom o niskich dochodach, które są dotknięte zjawiskiem wykluczenia finansowego. Ludzie ci zyskują w ten sposób możliwość rozpoczęcia lub dalszego finansowania przedsięwzięć gospodarczych. Pożyczkodawcy nauczeni długoletnim doświadczeniem wykazują, że znacznie częściej po kredyt sięgają kobiety. W przypadku Grameen Banku stanowią ponad 90 procent pożyczkobiorców.

Najbardziej rozpowszechniony produkt mikrofinansowy to mikropożyczka (mikrokredyt). Doświadczenie wielu instytucji mikrofinansowych pokazuje, że często, nawet niewielkie

pieniądze zainwestowane w drobny biznes pomagają ludziom wyrwać się z pułapki ubóstwa. Inwestycje finansowane przez kredyt to m. in. małe sklepiki z żywnością, ubraniami lub artykułami gospodarstwa domowego, usługi transportowe taxi. Najważniejszą grupą pożyczkobiorców są drobni przedsiębiorcy, czyli osoby rozpoczynające lub prowadzące działalność gospodarczą na niewielką skalę, często samodzielnie lub zatrudniające nie więcej niż 10 pracowników

Nie należy jednak sądzić, że mikrokredyt to ostateczne rozwiązanie, które całkowicie wyeliminuje ubóstwo na świecie. Aby społeczność mogła cieszyć się zrównoważonym rozwojem wraz z mikropożyczkami, powinny pojawiać się inne działania. Edukacja finansowa, budowanie kompetencji, inwestycje w infrastrukturę i zmiany w prawie to równie ważne czynniki rozwoju.

Jak działa mikropożyczka?

Mikrofinanse obejmują m.in. pożyczki, wkłady oszczędnościowe, ubezpieczenia, usługi transferowe. Warunki udzielenia mikrokredytów różnią się między instytucjami. Osoba, która chce pożyczyć pieniądze zwraca się do instytucji zajmującej się mikrofinansami z prośbą o pożyczkę niewielkiej kwoty pieniężnej. Może to zrobić samodzielnie lub w grupie. Po przedstawieniu pomysłu na inwestycję osoba/grupa otrzymuje pożyczkę na określonych zasadach (bez dodatkowych zabezpieczeń, w postaci indywidualnych lub zbiorowych pożyczek, na niski procent). Pożyczkobiorcy inwestują swoje pieniądze w rozwój przedsięwzięcia. Po określonym wspólnie z instytucją udzielającą kredytu czasie. Pożyczka jest spłacana wraz z odsetkami.

Kobiety i finanse

Równość płci sprzyja dobrostanowi całego społeczeństwa. Według Raportów Banku Światowego, społeczeństwa, które dyskryminują na podstawie płci cierpią na większe ubóstwo, słabiej się rozwijają, są gorzej zarządzane oraz mają niższy standard życia. Według raportu SEEP, sieci zrzeszającej organizacje związane z mikrofinansami i wspieraniem małych przedsiębiorstw, inwestowanie w kobiety powoduje efekt mnożnikowy.

Zaufanie kobietom i przekazanie im pożyczek zwiększa ich poczucie własnej wartości, kontroli, co wynika z faktu poczucia sprawczości za poprawę jakości życia ich rodzin. Mikropożyczki w ich najlepszej formie, odwołują się do zasady solidarności grupowej. Instytucja mikrofinansowa, jak pionierski Grameen Bank w Bangladeszu, nie współpracuje z jednostkami lecz grupami, które same określają swoje cele. Grupy pożyczkowe stają się

forum dyskusji, grupą wsparcia, ale także gwarantem kredytu. Kobiety, które nie mają żadnego zastawu pod pożyczkę, zobowiązują się ją spłacić wobec całej grupy. Ten rodzaj obietnicy jest niezwykle skuteczny w małych społecznościach.

Oto kilka faktów przygotowanych przez ONZ na rok Mikrofinansów, które obrazują wpływ instytucji mikrofinansowych na kobiety i społeczności:

Bangladesz - Środki antykoncepcyjne używane były znacznie częściej przez pożyczkobiorców programu Grameen (59%) niż przez osoby nie będące uczestnikami (43%). Również późniejsze badania odnotowują ten trend.

Uganda - Foundation for Credit and Community Assistance (FOCCAS) odnotowała, że 95% klientów mikrofinansowych zaangażowało się w działania związane z poprawą zdrowia i praktyk żywieniowych dzieci, w porównaniu do 72% nie będących pożyczkobiorcami. Równocześnie, 32% klientów zastosowało co najmniej jedną metodę zapobiegającą AIDS, w porównaniu do 18% osób nie będących uczestnikami programów **mikrofinansowych**.

Świat - Kredyty udzielane gospodarstwom domowym zastępują dochód pozyskiwany z pracy dzieci.

Kobiety będące klientkami instytucji mikrofinansowych, wg raportu Microcredit Summit Campaign doświadczyły poprawy statusu społecznego – w najbliższym otoczeniu rodziny, ale także w społeczności. Kobiety należące do wspólnot (kooperatyw) finansowych są bardziej skłonne do zaangażowania w działalność społeczną czy nawet polityczną. Dowodzi tego także raport ONZ.

Boliwia i Ghana - Zauważono, że uczestnictwo kobiet w programach mikrofinansowych zaowocowało wzrostem wiary kobiet we własne możliwości. Polepszył się ich status w społeczeństwie. W Ghanie kobiety, które wzięły udział w programie mikrofinansowym odgrywają bardziej aktywną rolę w życiu i uroczystościach wspólnoty, podczas gdy w Boliwii są aktywniejsze w samorządach lokalnych.

Świat - Programy mikrofinansowe w różnych regionach świata wskazują na wzrost roli kobiet w podejmowaniu decyzji. Np., Program ds. Podnoszenia Statusu Kobiet w Nepalu wskazuje, że 68% uczestniczek podejmuje decyzje dotyczące gospodarstw, planowania rodziny i edukacji córek, a także negocjuje małżeństwa dzieci.

Źródła:

Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju

http://www.unic.un.org.pl/rok_mikrokredytu/mikrofinanse_mcr.php

Microcredit Summit Campaign

<http://www.microcreditsummit.org/papers/empowerintro.htm>

http://www.microcreditsummit.org/papers/+5cheston_kuhn.pdf

Microfinance Centre: <http://www.mfc.org.pl/en/content/czym-s%C4%85-mikrofinanse>

Kiva- mikrofinanse <http://www.kiva.org/about/how/more>

<http://wasiapacific.org/economicdevelopment/how-does-micro-finance-work.html>